

ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΙ ΚΑΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ

Λέει ο Χριστός στο Ευαγγέλιο:

-Στή βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέν θά μποῦν ἐκεῖνοι πού μου λένε συνεχῶς: Κύριε, Κύριε!... ἀλλά ἐκεῖνοι πού κάνουν τό θέλημα τοῦ πατέρα μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ἐκείνη τήν ἡμέρα πολλοί θά Μοῦ λένε: Κύριε, Κύριε δέν κάμαμε στό ὄνομά Σου προφητεῖες; Δέν βγάλαμε δαιμόνια στό ὄνομά σου, δέν κάμαμε στό ὄνομά Σου θαύματα πολλά; Καί τότε θά τούς πῶ καί ἐγώ: Ποτέ δέν σᾶς ἤξερα· φύγετε μακριά μου, σεις πού ὑπηρετούσατε τήν ἀνομία! (Ματθ. 7, 21-23)

Πρᾶγμα πού σημαίνει, ὅπως τονίζει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὅτι ἀπό τόν Θεό δόθηκαν χαρίσματα (=σημεῖα θαυμάτων) καί σέ ἀνθρώπους χωρίς τόν ἀνάλογο βίο! Καί τοῦτο ἔγινε γιά τήν ὠφέλεια τῶν πολλῶν! (Εἰς τό κατά Ματθαῖον ὁμιλία ΚΔ', β', P.G. 57, σ. 322).

Τήν πρώτη Ἰουλίου ἐορτάζουμε τήν μνήμη τῶν ἁγίων Αναργύρων Κοσμᾶ καί Δαμιανοῦ. Ἡ μεγάλη δόξα τῶν ἁγίων δέν εἶναι ὅτι ἦταν καλοί ἰατροί, ἀλλά τό ὅτι ἦταν ἀνάργυροι (=δέν ἔπαιρναν χρήματα)· δέν εἶναι ὅτι ἦταν θαυματουργοί, ἀλλά τό ὅτι ἀγωνίσθηκαν γιά τήν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ.

Ποτέ δέν εἶχαν φαντασθεῖ ὅτι θά θεράπευαν μέ μόνο τό λόγο τους ἀσθένειες. Ποτέ δέν ἔβαλαν σκοπό στή ζωή τους νά κάνουν θαύματα. Ὁ στόχος τους ἦταν νά θεραπεύσουν τόν ἑαυτό τους ἀπό τά πάθη. Καί πάλεψαν γι' αὐτό.

Κατάλαβαν ὅτι γιά τό πρόβλημα τῆς ἀνθρώπινης δυστυχίας δέν φταῖνε οἱ ἀρρώστιες, οἱ πόλεμοι, τό κράτος, οἱ γείτονες, οἱ συγγενεῖς. Φταίει στόν καθένα μας ὁ ἑαυτός μας. Κατάλαβαν ὅτι ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ δέν εἶναι ἔξω ἀπό μᾶς, ἀλλά μέσα μας. Ἐπίσης, κατάλαβαν ὅτι τό μέσα κακό δέν νικιέται μόνο μέ ἀνθρώπινες προσπάθειες ἀλλά καί μέ τή χάρη καί τή δύναμη τοῦ Θεοῦ. Καί γι' αὐτό ἀγωνίζονταν σ' ὅλη τους τή ζωή καί μέ ὅλες τους τίς δυνάμεις νά νικήσουν τό μέσα κακό ζητώντας ἀκατάπαυστα τήν βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ἀπέδειξαν ὅτι οἱ ἐντολές τοῦ Χριστοῦ δέν εἶναι ἀνεφάρμοστες. Καί ὅτι ὅσο

πιό πολύ ό άνθρωπος κόβει τό δικό του θέλημα καί κάνει τό θέλημα του Θεού, τόσο πιό πολύ γίνεται ελεύθερος, ειρηνικός καί πνευματικά ώραιος. Δηλαδή τόσο πιό πολύ μοιάζει μέ τόν Χριστό. Αὐτή εἶναι καί ἡ μεγαλύτερη προσφορά τῶν ἁγίων στόν κόσμο. Καί γι' αὐτό, πολλές φορές, μέ ἀφορμή τήν θεραπεία κάποιου ἀσθενούς, τόν ὀδηγοῦσαν στήν πίστη του Χριστοῦ.

Οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι θά μπορούσαν νά ἔχουν πολλές δικαιολογίες γιά νά χαλαρώσουν τόν πνευματικό ἀγώνα καί νά κάνουν κάποιους συμβιβασμούς στή ζωή τους. Ἔζησαν σέ μιά ἐποχή διαφθορᾶς καί προπαντός ἀντίχριστη. Ἀλλά δέν ἔκαναν αὐτό πού συνήθως κάνουμε ἐμεῖς σήμερα: νά ψάχνουμε συνεχῶς γιά δικαιολογίες γιά νά ἀμελοῦμε τήν προσευχή · νά ξεχνᾶμε τόν ἐκκλησιασμό · νά περιφρονοῦμε τήν νηστεία · νά κρίνουμε ὅλους τούς ἄλλους ἐκτός ἀπό τόν ἑαυτό μας · νά εἴμαστε μνησικάκοι · νά πεισμώνουμε · καί νά θεωροῦμε τόν ἑαυτό μας τόν πιό σωστό καί φωτισμένο ἄνθρωπο στόν κόσμο!

Οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι, ἔκαναν ἀκριβῶς τά ἀντίθετα · καί γι' αὐτό μᾶς δείχνουν τό δρόμο πού ὀφείλουμε νά ἀκολουθήσουμε ἔάν θέλουμε νά πλησιάσουμε τόν Χριστό.

Ἀρχιμ. Ἰ. Ν.

**«ΛΥΤΡΩΣΕ ΜΕ, ΚΥΡΙΕ, ΑΠΟ ΑΝΘΡΩΠΟ ΠΟΝΗΡΟ»
(Ψαλμός 139)**

Μ' αυτά τά λόγια προσεύχεται ο προφήτης Δαυΐδ και παρακαλεί τον Κύριο.

Πονηρό πρᾶγμα ὀνομάστηκε ἡ κακία ἐπειδὴ προξενεῖ πόνο και κόπο στον ἄνθρωπο πού τήν ἔχει, λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, και συνεχίζει:

Πονηρός ἄνθρωπος εἶναι ὁ κακός, ὁ ἀνάξιος, ὁ ἐλεεινός, ὁ πανοῦργος· ἐκεῖνος πού μεθοδεύει διαβολές· ἐκεῖνος πού τά λόγια του εἶναι σάν θανατηφόρα βέλη.

Πονηρός λέγεται και εἶναι και ὁ διάβολος «γιατί αὐτός ἐγινε πατέρας τῆς πονηρίας».

Πονηρός γίνεται και ὁ ἄνθρωπος «ἐξ αἰτίας τῆς ὑπερβολῆς τῆς κακίας», πού δέν εἶναι φυσική σ' αὐτόν, ἀλλά ἀποκτήθηκε μετά. Γι' αὐτό ὅταν μιλάμε για τέτοιο ἄνθρωπο, τόν προσδιορίζουμε και λέμε: «πονηρός ἄνθρωπος»· ὅταν ὅμως μιλάμε για τόν διάβολο, λέμε ἀπλῶς «πονηρός».

Ποῦ εἶναι ἐκεῖνοι πού λένε: Γιατί ὑπάρχουν τά θηρία; Γιατί οἱ σκορπιοί; Γιατί οἱ ὄχιές; Διότι, νά! Ἔχει βρεθεῖ ὄν πού παρουσιάζει μεγαλύτερη κακία, ὄχι ἀπό τήν φύση του, ἀλλά ἀπό τήν γνώμη του· και αὐτό εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Και ἀπ' αὐτόν τόν ἄνθρωπο ζητᾶ ὁ προφήτης νά λυτρωθεῖ.

Πρέπει ὅμως ὁ ἄνθρωπος νά φοβᾶται τό συνάνθρωπό του; Εἶναι ὁ ἄνθρωπος για τόν ἄνθρωπο λύκος;

Ὁχι! ἀπαντᾶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης. Ἀλλά τί πρέπει νά φοβᾶται; **Τήν ἁμαρτία!**

Δέν ὑπάρχει τίποτε ἄλλο πού νά βλάπτει τόν ἄνθρωπο, παρά μόνον ἡ ἁμαρτία. Και ὅταν αὐτή ἐξαφανιστεῖ, ὁ λα εἶναι εὐκόλα, κατορθωτά και ἤρεμα. Και ἀναφέρει σάν παραδείγματα: Τόν Ἰώβ πού ὁ διάβολος ξέσπασε μέ ὅλη του τήν μανία και ἀγριότητα ἐπάνω του και τό μόνο πού κατάφερε ἦταν νά γιγαντωθεῖ ἡ ἀρετή του και ἡ εὐαρέσκειά του στό Θεό. Και τόν πάγκαλο Ἰωσήφ πού πουλήθηκε ἀπό τά ἀδέρφια του, ἀλλά εὐεργετήθηκε τόσο ἀπό τόν Κύριο, ὅσο λίγοι. Ἐνῶ ὁ

Ἰούδας πού κυριαρχήθηκε ἀπό τό πάθος τῆς φιλαργυρίας, προόδωσε τόν Κύριο καί αὐτοκτόνησε!

Ἐμεῖς γνωρίζουμε ὅτι εἶναι πολλές οἱ ἐπιβουλές πού δεχόμαστε ἀπό παντοῦ. Διότι καί ὁ πονηρός ἄνθρωπος τό κάνει αὐτό· καί ὁ ἄγριος δαίμονας ἐπίσης· καί ὁ ἀνυπόφορος πειρασμός μᾶς ἐνοχλεῖ.

Ἐπίσης γνωρίζουμε ὅτι βρισκόμαστε στήν ἀστάθεια αὐτῆς τῆς προσκαίρου ζωῆς. Γι' αὐτό θά πρέπει νά **εἴμαστε προετοιμασμένοι** καί γιά τά σωματικά πάθη καί γιά τά ψυχικά νοσήματα· καί γιά τίς ἐπιβουλές τῶν ἀνθρώπων· καί γιά τίς ἐπαναστάσεις τῶν ἐχθρῶν· καί γιά τούς ὑπουλους δόλους τῶν φίλων· καί γιά τή φτώχεια καί τά βάσανα· καί γιά τή μαγία τοῦ διαβόλου. Ἄν θέλουμε, βέβαια, νά εἰσέλθουμε στήν βασιλεία τῶν οὐρανῶν καί νά φθάσουμε στό λιμάνι γεμάτοι ἀπό πνευματικά ἀγαθά.

(Ὁμιλία εἰς τόν Ψαλμόν 139, α', P.G. 55, σ. 419-420, ἐπιλογές).

Λοιπόν, ἄς λέμε πάντοτε μέ ζῆλο: «μή εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλά ρῦσαι ἡμᾶς ἀπό τοῦ πονηροῦ». Αὐτή πρέπει νά εἶναι ἡ προσευχή μας καί ἡ μέριμνά μας καί ἡ προσπάθειά μας ἡ καθημερινή.

Αρχιμ. Π. Ἀ.

ΑΠΟ ΠΟΙΟΝ ΚΡΥΒΕΣΑΙ; ΚΑΙ ΜΕΧΡΙ ΠΟΤΕ;

Πίσω από κάθε προσπάθεια να κρυφτούμε από τον εαυτό μας και από τους άλλους, είναι ή ψευδαίσθηση ότι δεν θα ανακαλυφθούμε ποτέ και από κανένα. Τίποτα δεν συντελεί τόσο στην διάπραξη του κακού όσο η πίστη ότι δεν υπάρχει άλλος κόσμος από αυτόν που βλέπουμε· και φυσικά ούτε κρίση για τα έργα μας και για το πώς αξιοποιήσαμε την ζωή μας.

Γι' αυτό και ο Χριστός μάς τό ξεκαθαρίζει: Δεν υπάρχει τίποτε σκεπασμένο που δεν θα αποκαλυφθῆ, και τίποτε κρυφό που δεν θα γίνει γνωστό (Λουκ. 12,2).

Ο σπόρος που θάβεται στο χώμα (στο σκοτάδι) ψάχνει να βρεῖ ἔξοδο και να βγεῖ στην ἐπιφάνεια (στο φῶς). Ἐτσι και τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων που ζοῦν στο σκοτάδι τῆς ἁμαρτίας, κάποια ἡμέρα, χωρίς τὴν θέλησή τους, θὰ βγοῦν στο φῶς τῆς κρίσεως τοῦ Θεοῦ. Καί τότε ὁ καθένας θὰ κριθεῖ ἀνάλογα μέ τίς πράξεις καί τίς διαθέσεις του.

* * *

Ἡ σύγχρονη ψυχολογία βασίζεται στην ἀρχή που λέει ὅτι, ἀκόμη καί ἂν μπορούσε ὁ ἄνθρωπος να κρυφτεῖ ἀπό τούς συνανθρώπους του, δεν θὰ μπορούσε να γλυτώσει ἀπό τό κυνήγι τοῦ ἑαυτοῦ του. Γιατί κάθε πράξη, ἐπιθυμία καί σκέψη ἀφήνουν ἴχνη στην καρδιά, στο μυαλό καί στην συνείδηση.

Στήν καρδιά τοῦ καθενός μας ἐμφωλεύουν πάθη καί ἐπιθυμίες, ἐλπίδες καί φόβοι, μίση καί ἀσέλγειες, κακές διαθέσεις καί κρυφές ἐνοχές. Κάποια ἡμέρα ὅλοι αὐτοί οἱ σκιεροί κάτοικοι τοῦ ψυχικοῦ ὑπό-κοσμου θὰ ἀναδυθοῦν μέ τὴν ὁμολογία τῆς ἐνοχῆς ἢ μέ τὴν ἄρνησή της.

Ὁ κάθε ἄνθρωπος εἶναι ἐλεύθερος να ἀρνηθεῖ καί να ἀποκηρύξει τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ. Δεν μπορεῖ ὅμως να γλυτώσει ἀπό τίς συνέπειες τῆς παράβασης. Ἡ ἁμαρτία γράφεται στά πρόσωπα καί στο μυαλό. Φαίνεται στο πονηρό βλέμμα καί στίς κρυφές φοβίες τῆς νύχτας.

Παλαιότερα, οἱ ἄνθρωποι ὅταν ἔσφαλλαν ἤξεραν ὅτι ἔσφαλλαν. Ἐχάσαν τὸν δρόμο, μά δεν πέταγαν τὸν χάρτη. Οἱ

ἄνθρωποι τῆς σημερινῆς ἐποχῆς ὅταν σφάλουν, τό θεωροῦν κατόρθωμα· καί τό ἔχουν καμάρι ὅτι ἔπραξαν τό σωστό!

Κάθε ψυχή ἢ ὁποία παραβαίνει τό νόμο τοῦ Θεοῦ, ἀργά ἢ γρήγορα, καταθέτει στοιχεῖα εἰς βάρος της. Μπορεῖ νά ἀρνεῖται τήν θεία δίκη. Οἱ ἀγωνίες καί οἱ φόβοι της ὅμως, φανερόνουν πώς ὑπάρχει κιόλας ἕνας δικαστής θρονιασμένος στήν καρδιά του, ἢ συνείδηση· πού δικάζει καί καταδικάζει, ἀκόμη καί ὅταν ἡ κοινωνία τήν ἐπιδοκιμάζει. Ἄς μή ἀπατώμαστε. Τό κακό δέν μπορεῖ νά κρυφτεῖ.

Ὑπάρχει, ὅμως, καί κάτι περισσότερο. Ὁ Χριστός λέει: Γιά ὁποιοδήποτε ἀνώφελο (ἢ ἐπιζήμιο) λόγο εἰποῦν οἱ ἄνθρωποι, θά δώσουν λόγο γι' αὐτόν τήν ἡμέρα τῆς κρίσεως (Ματθ. 12,36).

Ἄν μᾶς περιμένει τέτοια «ἐξέταση», εἶναι πολύ λογικό νά κάνουμε ὅ,τι μπορούμε περισσότερο γιά νά διορθώσουμε τήν ζωή μας. Καί νά τήν συμμορφώσουμε μέ τίς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ. Ἔτσι, καί τά βάσανα τῆς συνείδησης θά γλυτώσουμε· καί καλή ἀπολογία θά ἔχουμε τήν ἡμέρα τῆς κρίσεως.

Ἀρχιμ. Ἀ. Μ.

ΦΘΟΝΟΣ ΚΑΙ ΖΗΛΕΙΑ

«Ὁ φθόνος ἄπτεται καί τῶν τελείων», λένε οἱ Πατέρες.

Δηλαδή, ἀκόμη καί οἱ προχωρημένοι στά πνευματικά κινδυνεύουν ἀπό τόν φθόνο, ἀφοῦ καί αὐτούς τούς ἀγγίζει!

Ἄν ἔτσι ἔχουν τά πράγματα, ποιός θά τολμοῦσε νά πει ὅτι τό πάθος αὐτό δέν τόν ἀγγίζει; Μήπως λίγες φορές πιάνομε τόν ἑαυτό μας, νά ζηλεύει τά καλά τοῦ ἄλλου καί νά σφίγγεται ἡ καρδιά μας ὅταν ἐκεῖνος εὐημερεῖ;

Ζηλεύομε τόν ἄλλο γιά τά ἀγαθά του, τά χαρίσματά του, τίς ἐπιτυχίες του. Δηλαδή γιά χρήματα, δύναμη, ἐξυπνάδα, ὁμορφιά, δόξα. Ἦ, γιά νά ποῦμε κάτι πού μᾶς καίει, γιατί ἔχει καλή δουλειά, τήν στιγμή πού ἐμεῖς εἴμαστε ἀνεργοί. Ὅμως ὅλα αὐτά, παρότι ἐντυπωσιάζουν τούς ἀπερίσκεπτους, στήν πραγματικότητα δέν ἀξίζουν. Ἡ ἡμερομηνία λήξης τους εἶναι πολύ πιό σύντομη ἀπ' ὅτι φανταζόμαστε. Συχνά μάλιστα γίνονται ἀφορμές ἀμαρτίας, ὅταν δέν τοποθετηθοῦμε σωστά ἀπέναντί τους. Καί ὅπως καθημερινά διαπιστώνουμε, μᾶς φορτώνουν φροντίδες χωρίς νά μᾶς κάνουν εὐτυχισμένους.

Γι' αὐτό κανεῖς ἀπό τούς ἀγίους δέν τά ἐπιδίωξε.

Ἴσως ποῦμε ὅτι ζηλεύομε τίς ἀρετές τοῦ πλησίον καί φθονοῦμε ὅταν τόν ἐπαινοῦν γι' αὐτές.

Εἶναι καλό νά ζηλεύει κανεῖς τή νηστεία, τήν προσευχή, τήν ταπείνωση, τήν καλωσύνη. Τό ἔκανε καί ὁ ἅγιος Ἀντώνιος. Ὅταν ἐπισκεπτόταν «προχωρημένους» ἀσκητές, γέμιζε χαρά γιατί μέσα στήν Ἐκκλησία βρίσκονταν τέτοια διαμάντια, μέ τῶν ὁποίων τήν ἅγια βιοτή δοξαζόταν ὁ Θεός. Καί ζητοῦσε ταπεινά ὁ Ἀντώνιος νά τόν διδάξουν καί νά προσευχηθοῦν γι' αὐτόν. Ἐπαιρνε ὅτι καλό ἔβλεπε σ' αὐτούς καί τό ἀξιοποιοῦσε ὥστε νά προοδεύει στή τελειότητα.

Ὁ ἀββᾶς Ἡσαΐας λέγει:

Ἄν ζηλεύεις γιά τήν πρόοδο τοῦ πλησίον, νά σκεφθεῖς ὅτι ὅλοι εἴμαστε μέλη τοῦ Χριστοῦ, δηλαδή ἀδέλφια. Καί ὅτι ἡ τιμή γιά τήν ἐπιτυχία ἢ ἡ ντροπή γιά τήν ἀποτυχία τοῦ πλησίον, μᾶς «πιάνει» ὅλους.

Ἀκόμη, νά μάθεις νά χαίρεσαι, γιά ὅσα χαίρεται ἐκεῖνος τόν ὁποῖο φθονεῖς· καί νά λυπᾶσαι μαζί του, ὅταν αὐτός λυπᾶται. Ἄν ἐνεργεῖς ἔτσι, θά γεμίσεις εἰρήνη.

Ἄν σέ ζηλεύουν: Προσπάθησε, ὅσο δύσκολο καί ἄν σοῦ φαίνεται, νά διώξεις ἀπό τόν φθονερό τήν λύπη πού τόν βασανίζει γιά τά καλά (τά προτερήματα) πού ἔχεις. Γιατί ὁ φθονερός θεωρεῖ συμφορά του τό προτέρημά σου. Τό μόνο πού μπορείς νά κάνεις εἶναι νά κρύβεις τό προτέρημά σου, ὅσο βέβαια εἶναι δυνατόν.

Γιατί μπορεί αὐτό τό προτέρημά σου νά ὠφελεῖ πολλούς. Καί ὅπωςδήποτε εἶναι πιό ἀναγκαῖα ἢ ὠφέλεια τῶν πολλῶν, ἀπό τό νά λυπηθεῖ ἕνας. Ἐσύ ὅμως, ὅσο μπορείς, μήν προκαλεῖς τόν φθονερό καί ἔτσι καταστραφεῖ ἐξ αἰτίας τοῦ φθόνου πού τόν βασανίζει.

Νά ἀμυνθεῖς, ὄχι πληρώνοντας αὐτόν τόν δυστυχῆ μέ τό ἴδιο νόμισμα, ἀλλά μέ τό νά τοῦ φέρεσαι μέ πολλή ἀγάπη· μέ ἀληθινή ταπεινοφροσύνη· μέ τό νά τόν θεωρεῖς καλύτερο ἀπό σένα· καί σέ κάθε περίπτωση νά τόν τιμᾶς καί νά τόν προτιμᾶς.

(Εὐεργετινός, τ. Γ', ὑποθ. Ε', σ. 80-82)

Ἀρχιμ. Ν. Κομπ.